

**ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS
2025 M. VEIKLOS ATASKAITA**

2026 m. sausio 15 d. Nr. R28-4
Šilutė

I SKYRIUS

**KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS SUDARYMAS IR
TIKSLAS**

Šilutės rajono savivaldybės kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės (toliau – Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė) paskirtis – koordinuoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir teikti metodinę, informacinę, konsultacinę ir dalykinę pagalbą institucijoms, įstaigoms, organizacijoms, bendruomenėms ir bendrijoms, vykdančioms prekybos žmonėmis prevencijos ir pagalbos prekybos žmonėmis aukoms priemones ir veiksmus savivaldybėje.

Šilutės rajono savivaldybės mero 2021 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. M1-56 (2023 m. spalio 10 d. Šilutės rajono savivaldybės mero potvarkio Nr. M1-376 redakcija) patvirtinta Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės nariai atstovauja teisėsaugos, užimtumo, religinių bendruomenių ir bendrijų, nevyriausybinių organizacijų, sveikatos, švietimo, socialinėms įstaigoms, dirbančioms kovos su prekyba žmonėmis srityje, deleguotų atstovų. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupę sudarė 13 narių: Edita Šukytė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja (Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės pirmininkė), Vaiva Pranauskienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore (Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės sekretorė), Loreta Valienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjo pavaduotoja, Vaida Lotužienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė, Jurgita Kaktienė – Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato Veiklos skyriaus vyriausioji tyrėja-bendruomenės pareigūnė, Kristina Surplė – Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorė, Alvydas Pranauskas – Vaiko gerovės ir globos centro direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams, Rimvydas Petrauskis – Šilutės atviro jaunimo centro direktorius, Lina Stanišauskienė – VšĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro direktorė, Dalia Mikalauskienė – Šilutės Martyno Jankaus pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, Valdas Miliauskas – VšĮ Reabilitacijos

namų „Gabrielius“ direktorius, priklausomybių konsultantas, Rimantė Čiutienė – Šilutės rajono savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė-jaunimo reikalų koordinatore.

II SKYRIUS

KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS VEIKLA

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos forma – posėdžiai. Įgyvendindama pagrindinius uždavinius, Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė svarsto ir analizuoja kovos su prekyba žmonėmis klausimus, renka ir analizuoja informaciją apie prekybos žmonėmis tendencijas, kovos su prekyba žmonėmis priemones ir veiksmus, pagal poreikį teikia Savivaldybės merui ir Administracijos direktoriui, savivaldybės įstaigoms, bendruomenėms pasiūlymus dėl pažangos kovojant su prekyba žmonėmis, prireikus inicijuoja reikiamų teisės aktų projektų rengimą arba pakeitimą, bendradarbiauja su savivaldybės ir valstybės institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis prekybos žmonėmis prevencijos ir prekybos žmonėmis aukų nustatymo ir pagalbos joms suteikimo klausimais.

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės posėdžiai yra tik viena iš Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos formų, tačiau ypač svarbus yra nuolatinis Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės narių ir kitų specialistų kompetencijų tobulinimas, siekiant įsigilinti į nuolat besikeičiančias prekybos žmonėmis aktualijas. Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės nariai, socialines paslaugas teikiantys darbuotojai, su nevyriausybinėmis organizacijomis dirbantys specialistai 2025-04-17 dalyvavo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotuose mokymuose „Prekybos vaikais aukų atpažinimas bei pagalbos teikimas“. 2025-03-21 klausėsi Moterų informacijos centro organizuotos paskaitos „Prekyba žmonėmis“, kurią skaitė M. Romerio universiteto Viešojo saugumo akademijos lektorius Mindaugas Baranauskas. Paskaitos metu dalyviai sužinojo apie prekybos žmonėmis problemos mastą, formas, prevencijos galimybes, pagalbos aukoms teikimą.

Prekybos žmonėmis nusikaltimų, pagalbos aukoms ir prevencijos klausimai aptarti Nacionalinės asociacijos prieš prekybą žmonėmis (NAPPŽ) 2025 m. liepos 9 d. organizuotame tarpinstituciniame Klaipėdos apskrities lygmens susitikime. Diskutuota, koks šiandien yra pagalbos paketas nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis, nuo seksualinės prievartos, svarstyta, ar pagalba vienodai prieinami vaikams ir suaugusiesiems.

2025 m. spalio 1 d. įvyko Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos organizuoti mokymai „Lietuvoje prekybos žmonėmis nėra? Pažiūrėkime į faktus“. Suteiktos žinios apie prekybos žmonėmis situaciją Lietuvoje tiems specialistams, kurie dėl savo darbo pobūdžio gali susidurti su asmenimis, nukentėjusiais ar galėjusiais nukentėti nuo prekybos žmonėmis.

Vilniaus arkivyskupijos „Carito“ Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų pagalbos centras 2025-10-21 sukviėtė Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės narius į mokymus „Nukentėjusiųjų nuo šiuolaikinės vergystės ir kitų nusikaltimų veidai. Pagalba ir aktualijos“, kuriame ypatingas dėmesys skirtas prekybos žmonėmis prevencijai per švietimą ir visuomenės informavimo stiprinimą.

Minint Europos Sąjungos kovos su prekyba žmonėmis dieną, 2025 m. spalio 15 d. specialistai dalyvavo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau VRM) kartu su Policijos departamentu prie VRM ir VŠĮ „Ramintoja“ organizuotoje patyriminėje prevencijos prieš prekybą žmonėmis konferencijoje „Arčiau negu arti“. Konferencijos tikslas – parodyti, kad prekyba žmonėmis vyksta šalia mūsų kasdienybės.

2025 m. lapkričio 25 d. vykusioje konferencijoje Palangoje „Išgirsk mane: kelias į gyvenimą be smurto“ specialistai klausėsi Kovos su prekybos žmonėmis ir išnaudojimu centro vadovės Kristinos Mišininės pranešimo „Pagalbos teikimas seksualinės prievartos ir prekybos žmonėmis aukoms – iššūkiai ir galimybės“.

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės iniciatyva siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į prekybos žmonėmis problemą, kelti visuomenės nepakantumą šiam reiškiniui, didinti žmonių sąmoningumą. Užimtumo tarnybos Šilutės skyriuje įvyko du susitikimai su gyventojais, 25 susitikimai su Šilutės rajono savivaldybės seniūnijų bendruomenėmis, moksleiviais, jaunimu, kalbėta, kaip apsisaugoti nuo sukčių pinklių, išnaudojimo, teikta informacija apie nukentėjusiems pagalbą teikiančias įstaigas. Nuolat bendradarbiaujama su seniūnijų seniūnais, seniūnaičiais, socialiniais darbuotojais, policija, medicinos įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, reabilitacijos centrais, kurie pirmieji gali pastebėti galimai išnaudojamus žmones. Aptarti spėjamieji požymiai, kada asmuo gali tapti prekybos žmonėmis auka.

2025 metais Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariato aptarnaujamoje teritorijoje neregistruota nusikalstamų veikų, kurios priskiriamos prekybai žmonėmis (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 147 str. ir 157 str.). Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupė taip pat negavo informacijos apie gyventojus, nukentėjusius

arba galėjusius nukentėti nuo prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų, kuriems būtų reikalinga pagalba.

Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šilutės rajono policijos komisariatas 2025 metais vykdė policinę priemonę prekybos žmonėmis prevencijai užtikrinti „Netapk prekybos žmonėmis auka“. Policijos bendruomenės pareigūnai organizavo 25 susitikimus su gyventojais ir mokiniais. Siekiant apsaugoti vaikus ir jaunimą nuo prekybos žmonėmis rizikos, didelis dėmesys skiriamas prekybos žmonėmis prevencijai ugdymo įstaigose. Bendrojo lavinimo mokyklose organizuotos teminės klasės valandėlės, mokiniams skaitytos teisinio švietimo paskaitos. Susitikimų metu teikta informacija apie prekybos žmonėmis sampratą, rūšis, kaip atpažinti prekybą žmonėmis, nepatekti į prekeivių pinkles, numatytą teisinę atsakomybę.

III SKYRIUS

PAGALBOS IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Šilutės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.silute.lt paskelbta informacija apie Dingusių žmonių šeimų paramos centro administruojamą nemokamą pagalbos liniją, kuri priima skambučius iš Lietuvos ir užsienio šalių, teikia pirminę pagalbą, emocinę paramą, informuoja, konsultuoja ir, esant poreikiui, nukreipia asmenį tolimesnei kompleksinei pagalbai į atitinkamoje savivaldybėje dirbančias organizacijas. Nurodytas visą parą veikiančios pagalbos telefonu linijos numeris +370 616 91 119 pranešimams apie prekybos žmonėmis atvejus ir (arba) aukas.

Kad pagalba būtų efektyvi ir suteikta laiku, būtinas bendradarbiavimas tarp pirmojo kontakto institucijų, į kurias asmuo pirmiausia gali kreiptis, ir pagalbos tarnybų. Atsižvelgiant į tai, Šilutės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.silute.lt, skyrelyje „Pagalba nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiems asmenims“, ir socialinio tinklo „Facebook“ puslapyje „Šilutės rajono savivaldybė“ paskelbtas pagalbos tarnybų sąrašas su kontaktais.

Šilutės socialinių paslaugų centras pasiruošęs esant poreikiui suteikti apgyvendinimą, socialines paslaugas asmenims nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis nusikalstamų veikų.

VšĮ Šilutės ligoninėje asmenims teikiama skubiai reikalinga medicininė pagalba.

Šilutės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure teikiamos nemokamos psichologinės gerovės specialisto individualios ir grupinės psichologo konsultacijos tiek suaugusiems, tiek ir

vaikams. 2025 metais suteikta 1250 individualių psichologo konsultacijų 180 asmenų. 251 asmuo pasinaudojo priklausomybių konsultanto paslaugomis.

Vaiko gerovės ir globos centras teikia kompleksines paslaugas šeimai (KOPA), veda individualias ir (ar) grupines psichologo konsultacijas, organizuoja savipagalbos grupes patiriantiems sunkumų asmeniniame gyvenime ir (ar) šeimoje. 2025 metais 315 asmenų kreipėsi individualių psichologo paslaugų, kurioms iš viso skirta 1950 konsultacijų.

UAB medicinos centro „Puriena“ psichikos sveikatos centre ir psichikos sveikatos centre EGO PS teikiamos psichiatro, gydytojo vaikų ir paauglių psichiatro, psichologo, socialinio darbuotojo, šeimos konsultacijos, medikamentinis gydymas, taikoma individuali ir grupinė psichoterapija.

Nuo 2025 m. spalio 27 d. Šilutės rajono savivaldybė su VšĮ Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centru (VEDA VIDUS) pasirašė bendradarbiavimo sutartį Nr. R5-911 dėl kompleksinės pagalbos asmenims (įskaitant migrantus) nukentėjusiems ar galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis nusikaltimų.

IV SKYRIUS

KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO GRUPĖS VEIKLOS VIEŠINIMAS

Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės tvarkos aprašas, informacija apie grupės sudėtį, veiklos ataskaitos, pagalbos priemonės ir kita aktuali informacija viešinama savivaldybės interneto svetainėje www.silute.lt, skiltyje „Gyventojams“ – „Informacija dėl prekybos žmonėmis“.

Aktuali informacija taip pat skelbiama socialinio tinklo „Facebook“ puslapyje „Šilutės rajono savivaldybė“.

V SKYRIUS

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Smurtas artimoje aplinkoje ir prekyba žmonėmis – du reiškiniai, kurie dažnai susipina pavojingais būdais. Kartais nukentėję nuo smurto artimoje aplinkoje asmenys, ieškodami išeičių, patenka į dar gilesnę kontrolę – prekybą žmonėmis. O nukentėję nuo prekybos žmonėmis, bėgdami nuo išnaudojimo, ne visada atpažįsta pavojų ir gali atsidurti santykiuose su smurtaujančiu partneriu.

Todėl prekybos žmonėmis atvejai nėra tik pavieniai – tai visa sistema, kuri išnaudoja pažeidžiamumą. Todėl pagalba ir saugios erdvės turi būti pasiekiamos ne tada, kai jau per vėlu, o tada, kai žmogus dar tik pradeda ieškoti išeities. Siekdamas užtikrinti aukoms teikiamos pagalbos efektyvumą, prevencijos įvairioms socialinėms grupėms veiksmingumą, turėdamos tikslą atskirti prekybos žmonėmis nusikaltimus nuo kitų panašių kriminalinių veikų, visos institucijos ar organizacijos turi tartis, dalintis patirtimi ir veikti kartu.

Kad ši prekybos žmonėmis vergovės forma būtų stabdoma, reikia didinti psichikos sveikatos raštingumą, stiprinti psichologinę gerovę visose amžiaus grupėse, mokyti visuomenę socialinės atsakomybės kovoje su prekyba žmonėmis, mokėti laiku atpažinti pavojus, tinkamai reaguoti ir žinoti, kur ieškoti / nukreipti pagalbos. Galima pasidžiaugti, kad savivaldybėje vis daugiau įstaigų, gyventojų aktyviai įsitraukia į kovos su prekyba žmonėmis nusikalstamų veikų prevencijos vykdymą.

Siekiant gerinti Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo grupės veiklos efektyvumą siūloma:

- Didinti nepilnamečių suvokimą ir atsakomybę apie prekybos žmonėmis rizikas už mokyklos ribų.
  - Didinti visuomenės požiūrį ir atsakomybę atpažįstant ir sprendžiant prekybos žmonėmis klausimus, aktyviau dalyvauti prevencinėje veikloje.
  - Stiprinti bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldybės institucijomis, įstaigomis sprendžiant aktualius klausimus, susijusius su prekybos žmonėmis nusikaltimų prevencija, ir nevyriausybinėmis organizacijomis, stiprinant bendruomenės iniciatyvas, įgyvendinant priemones įvairioms tikslinėms grupėms.
-